

Stockholm 2012-11-07

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Departementspromemorian Hälso- och sjukvård till personer som vistas i Sverige utan tillstånd (Ds 2012:36)

Sveriges Psykologförbund har fått möjlighet att lämna synpunkter över rubricerade betänkande.

Psykologförbundet välkomnar förslaget att förbättra och utöka papperslösas rätt till hälso- och sjukvård. Särskilt glädjande är det att papperslösa barn enligt regeringens förslag ges rätt till fullständig hälso- och sjukvård på samma villkor som gäller bosatta barn. Härigenom stärks barns rättigheter och barnperspektivet i hälso- och sjukvården lyfts fram. Förbundet beklagar dock att regeringen valt att inte gå vidare med det förslag som utredningen om vård för papperslösa m.fl. presenterade i sitt betänkande. (*Vård efter behov och på lika villkor – en mänsklig rättighet, SOU 2011:48*).

Psykologförbundet ställer sig bakom utredningens förslag att erbjuda asylsökande och papperslösa oavsett ålder hälso- och sjukvård i samma omfattning och på samma villkor som bosatta personer. Detta förslag skulle tillgodose kraven på mänskliga rättigheter samt lösa vårdpersonalens svåra etiska dilemman. Med regeringens förslag kvarstår problemen för personalen att tvingas sortera patienter efter juridisk status och inte efter vårdbehov.

Enligt regeringens förslag ska vuxna personer som vistas i landet utan tillstånd ges rätt till samma vård som för närvarande erbjuds vuxna asylsökanden, d.v.s. till vård som inte kan anstå inklusive tandvård samt mödrahälsovård, vård vid abort och preventivmedelsrådgivning. Begreppet vård som inte kan anstå är enligt promemorian avsett att vara en utvidgning av den vård som definieras som omedelbar, men någon närmare definition ges inte. Enligt promemorian innefattas bland annat psykiatrisk vård. Om regeringen väljer att gå vidare med förslaget måste det tydliggöras vilken vård som ska ges till papperslösa. Vad menas med vård som inte kan anstå för personer med psykiska problem, psykiska funktionsnedsättningar? Ingår t.ex. habiliteringsinsatser i begreppet.

Regeringen föreslår att bestämmelser om vård för personer som vistas i Sverige utan tillstånd ska tas in i en särskild lag. Psykologförbundet ställer sig tveksamt till en särreglering av papperslösas rätt till vård. En mer ändamålsenlig ordning vore att reglera landstingens skyldigheter att tillhandahålla vård till papperslösa i hälso- och sjukvårdslagen.

Idag saknas system för att på ett patientsäkert sätt föra patientjournaler över den vård som ges till personer som vistas i landet utan tillstånd eftersom dessa personers identitet inte kan fastställas genom personnummer eller identitetshandlingar. Psykologförbundet delar regeringens bedömning att frågan behöver utredas och att förslag tas fram för en mer ändamålsenlig ordning för dokumentation av den vård som ges till dessa personer.

Sveriges Psykologförbund

Lars Ahlin
Förbundsordförande

Camilla Damell
Förbundsjurist